

Piongroddar i vitmossa

Johan Pettersson
text och foto

”Vad är det egentligen som händer där nere i underjorden när ett pionfrö gror? Att pilla fram groddarna i såkrukorna brukar ofta sluta med att det egentligen inte spelar någon roll om pionen grott eller inte. Men det finns alternativ som tillfredställer odlarnyfikenheten och som ändå utesluter omskolning på Champs-Élysées!”

Förra vintern testade jag för första gången att gro pionfrö inomhus under kontrollerade betingelser. Tidigare har jag sparat frö svaltt och torrt, sått i februari och ställt ut frösådderna i kallväxthuset. Ibland fungerade det utmärkt men ibland grodde inte ett endaste frö. Konstigt nog kunde frö skördade från samma planta uppdelat på flera krukor bete sig olika trots att såkrukorna hanterades lika. I litteraturen beskrivs groningen av pionfrö lite olika, men de flesta anser att sådderna behöver flera perioder av kyla och värme för att gro. Ibland föreslås att fröskalet ska penetreras så att vatten kan komma in. I mer obskyra trädgårdsböcker rekommenderas att slänga in pionfröerna under en buske och låta naturen ha sin gång.

De flesta pionarterna har hypogeal* groningen, men några undantag med epigeal groningen finns som *P. tenuifolia* och de nordamerikanska *P. browni* och *P. californica*. Norman Denos undersökning av fröers gröningsmekanism visar att de flesta arter av pioner gror efter en varm period och att karaktärsbladen sedan utvecklas efter en period i kyla. Deno rekommenderar två månader i rumsvärme följt av tre månader i kylskåp. Tidigare har jag testat hans idéer för andra frön och dessa försök har ibland varit framgångsrika, så för att se hur pionfrön beter sig under groningen skred jag till verket. Dock har jag använt en något modifierad metod som finns beskriven i ”Paeonia”.

Pionfröerna skördas då fröbaljorna spricker upp. Oftast har pionfröer en mörk färg från brunt till blåsvart men det finns även gula och ljus bruna

frön. De skördade fröerna läggs öppet i rumstemperatur och får torka under några veckor. Frön som skrupnar ihop eller känns mjuka bör sorteras bort innan sådd då de i regel inte är utvecklade. För sina experiment har Deno använt sig av plastpåsar som emballage och fuktiga pappershanddukar som substrat. De rådgivare jag följde var att använda plastburkar med tätslutande lock och fuktig vitmossa som substrat. Vitmossa är utomordentligt då den minskar risken för svampinfektioner i sådden. Använder man sig dessutom av någorlunda genomskinliga plastburkar så är det lätt att följa groddarnas utveckling.

I mitt första test sådde jag 5–10 frö vardera av *P. veitchii*, *P. mlokosewitschii*, och *P. delavayi*. Plastburkarna var vanliga halvgenomskinliga frysemballage med snäpplock. Vitmossan hämtades i naturen och användes som den var. Innan sådden kramade jag ur den så att mossan var lätt fuktig. Fröerna fördelades ovanpå mossan och efter förslutning staplades burkarna in i min bokhylla.

1. Efter fyra veckor i rumstemperatur syns de första spåren av rötter på dessa svavelpionfrön.
2. Årsplantor av *P. delavayi*.
3. *P. delavayi* efter 8 veckor.
4. *P. delavayi* med väl utvecklade rötter efter två månader i rumstemperatur och en månad i kylan.

Första antydning till grodd [1] syntes efter ungefär en månad och efter två var groddarna ett par centimeter långa och då placerades burkarna i kylskåp. I kylskåpstemperatur utvecklas sedan hjärtbladen. Först ändrar grodden färg och sväller strax nedanför fröskalet [5]. Efter ytterligare en tid delar sig grodden på samma ställe och i delningen börjar karaktärsbladet att växa fram [6]. Grodden skickar också ut sidorötter under kylskåpsförvaringen [4]. I mars skolade jag ut de grodda fröerna i krukor med jord. Krukorna förvarade jag sedan inne under lysrör till i maj och då flyttades de ut i växthuset. Under sommaren växte pionerna bra och i höstas [2] fanns det blyertspennetjocka rötter att övervintra. Detta

första försök var så pass lyckat att jag denna vinter upprepar det med ytterligare fem sorters pionfrö. Nu, efter två månader i rumstemperatur finns det groddar på *P. coriacea* var. *maroccana*, *P. × hybrida* och *P. daurica*.

Litteratur

Deno, C., D.: "Seed Germination Theory and Practice", 1993

Deno, C., D.: "Seed Germination Theory and Practice", supplement 1, 1996

Deno, C., D.: "Seed Germination Theory and Practice", supplement 2, 1998.

"Paeonia – International Newsletter for Peony Hybridizers" vol. 32 no 1, 2002

5. *P. veitchii* efter 6 veckor i kylan.
6. Efter 2 månader i kylan syns de första karaktärsbladen hos *P. veitchii*.

***Hypogeal** groningen är då fröet gror men bara skickar ut en rot och hjärtbladen stannar kvar i fröskalet under jord. Det första som syns ovan jord året efter groningen är det första karaktärsbladet.

Epigeal groningen är när fröet gror och skickar ut rot och hjärtblad samtidigt.